

MİMARİ ANLATIM TEKNİKLERİ II

DERS NOTLARI

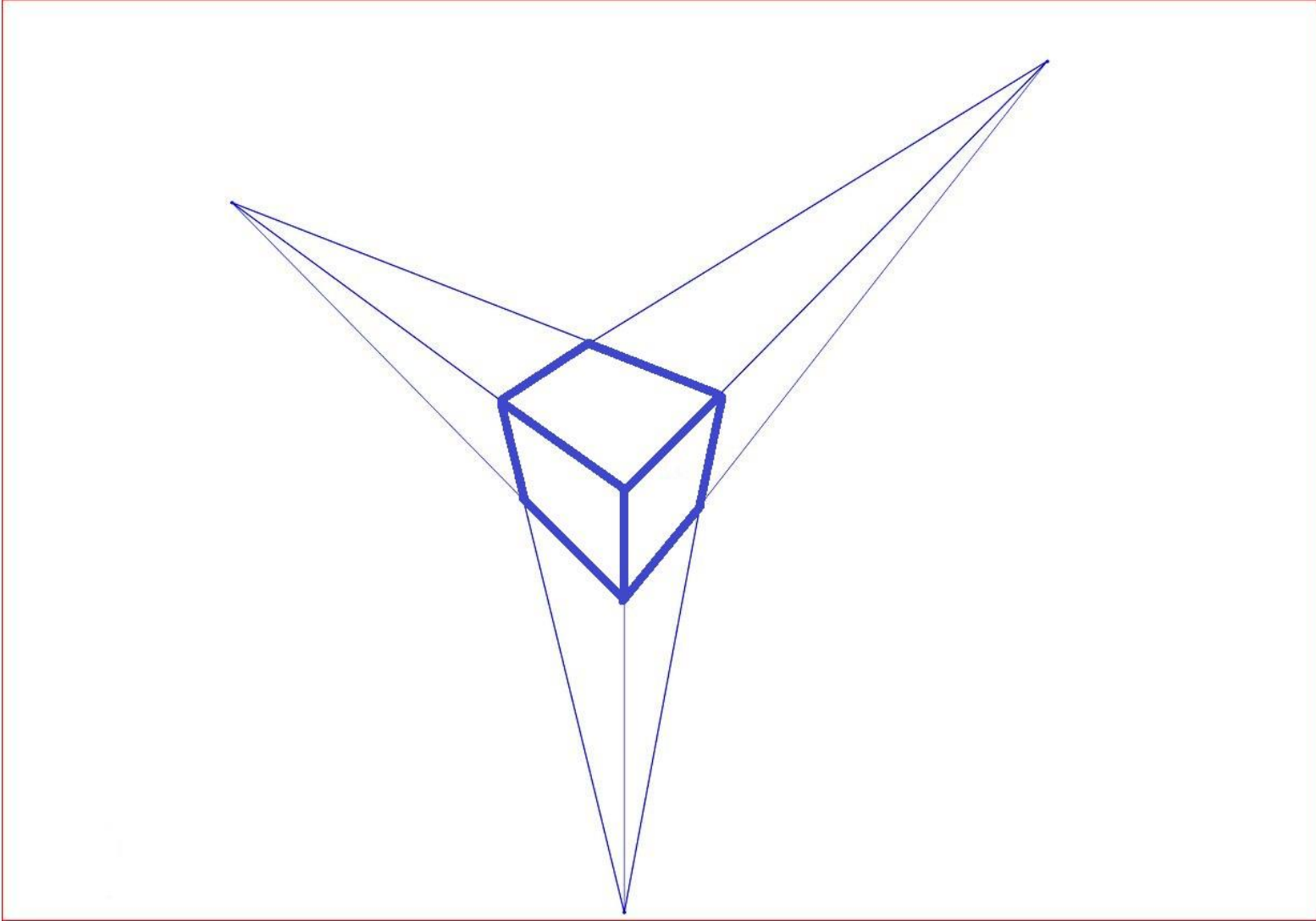
Hafta 12

KONU: ÜÇ KAÇIŞLI MERKEZİ (KONİK)
PERSPEKTİF.

HAZIRLADI

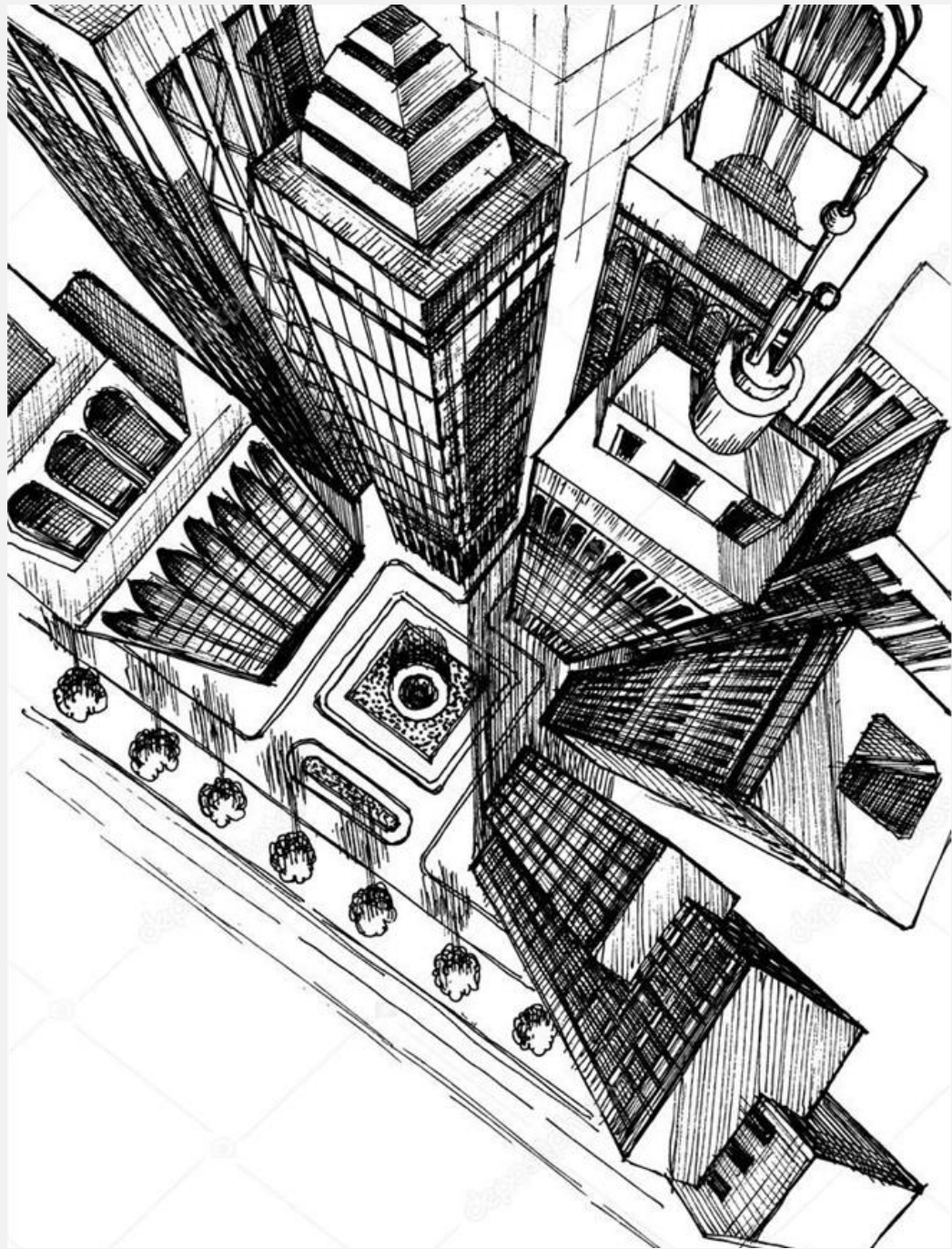
Doç. Dr. Mehriban MİKAYİLOVA
Dr. Öğretim Üyesi Serap FAİZ BÜYÜKÇAM

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

Perspektifi çizilecek cismin üç kenar takımından hiçbiri resim düzlemine paralel değil ise başka bir deyişle, cismin bütün kenarları ile resim düzlemi arasında dik olmayan, bir açı meydana geliyor ise elde edilecek perspektife ÜÇ NOKTALI (ÜÇ KAÇIŞLI) PERSPEKTİF adı verilir.

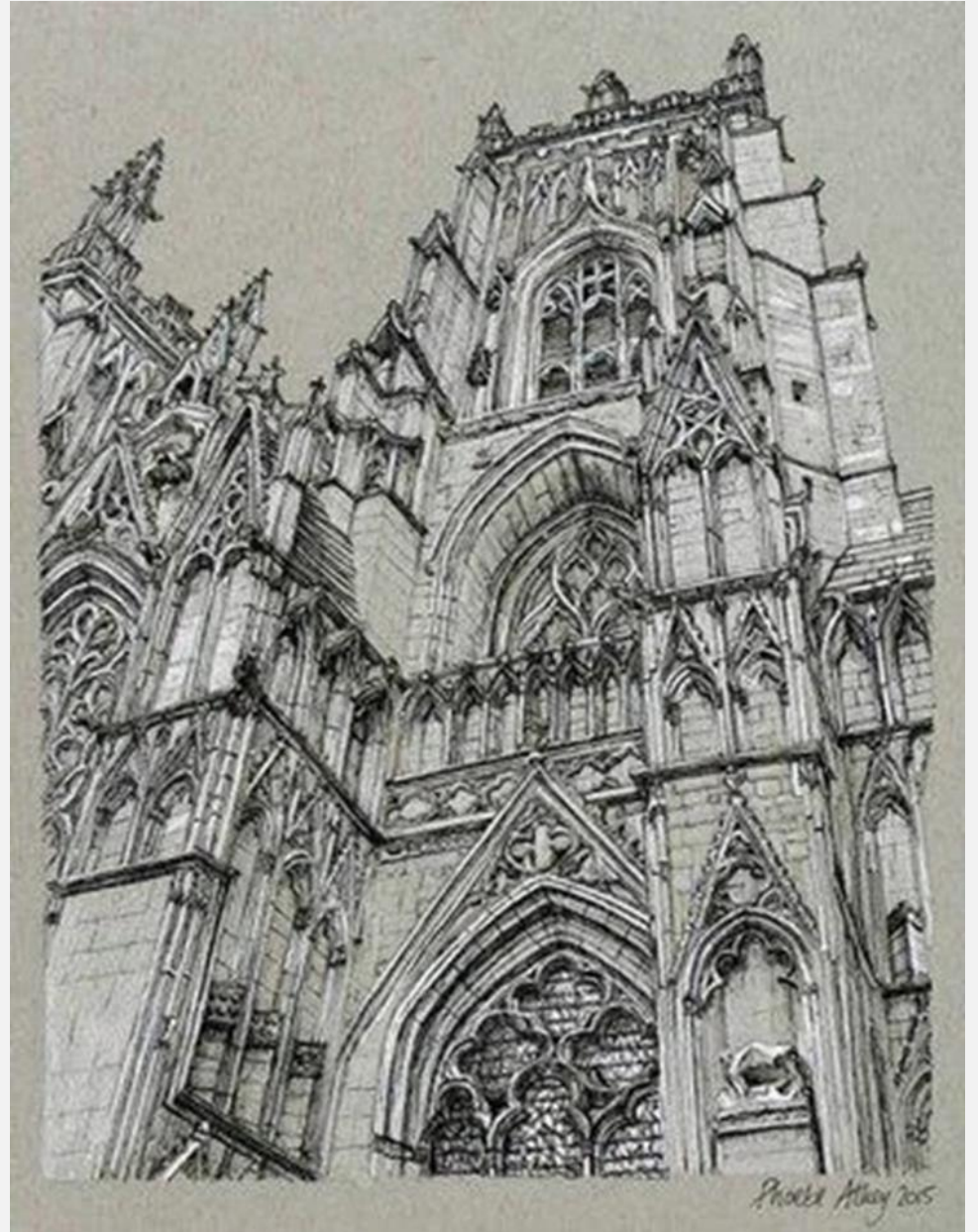
ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

Resimlerimiz genellikle iki kaçışlı perspektif üzerine kurulur fakat kaçış noktalarının biri ya da ikisi birden kadraj dışında kalabilir. Üç kaçışlı perspektif normal bir manzara resminde yada bir fotoğrafta rastlayamayacağımız kadar geniş açılarda görülür. Bütün cisimler üç kaçışlıdır. Çünkü uzay üç boyutludur. Fakat kadrajımıza aldığımız noktalara göre bu konuyu anlatmak anlamayı kolaylaştırmaktadır. Bazen de tam tersi kafa karıştırmaktadır.

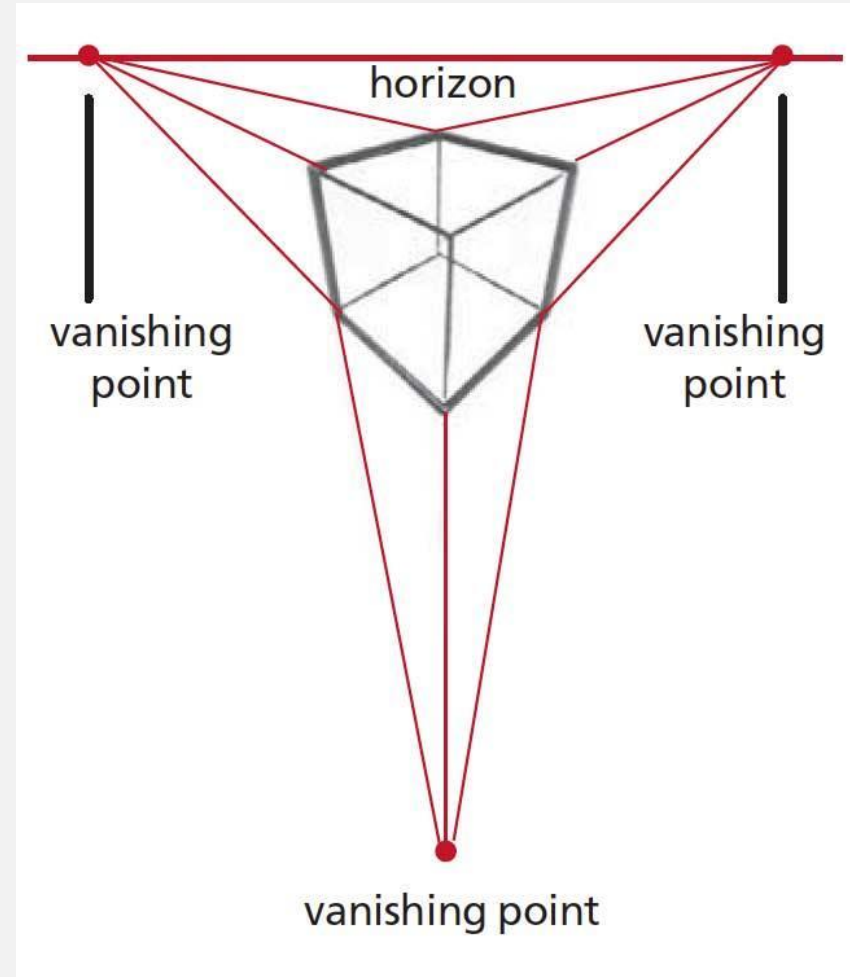
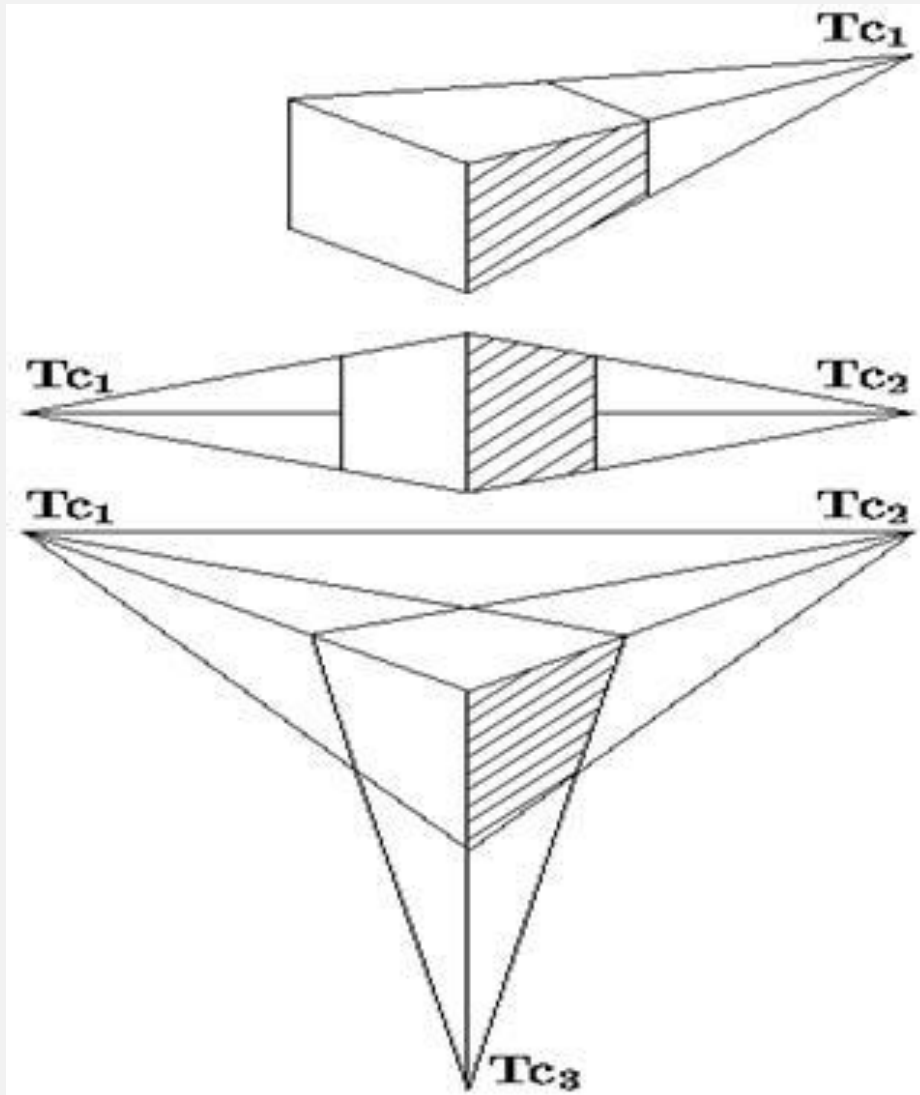
ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

Osmanlı resim sanatı olan minyatürde bu kurala bilinçli olarak direnilmiştir. Bizanstan kalma bir resim geleneği devam ettirilmiş ve gerçekçi resimler hoş görülmemiştir. Bunun nedeni de; resmi yapılan insanların tanrıdan üstün görülme kaygısıdır. Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte bize üç kaçırlı perspektifin elle çizilmesi bize gereksiz gelebiliyor olabilir fakat o dönemlerde resimler olağanüstü şeylerdi ve resmi yapılan şey hayat buluyormuş gibi algılanıyordu. Dolayısıyla resmetmek yada heykel yapmak bir bakıma yaratmak gibi görülüyordu.

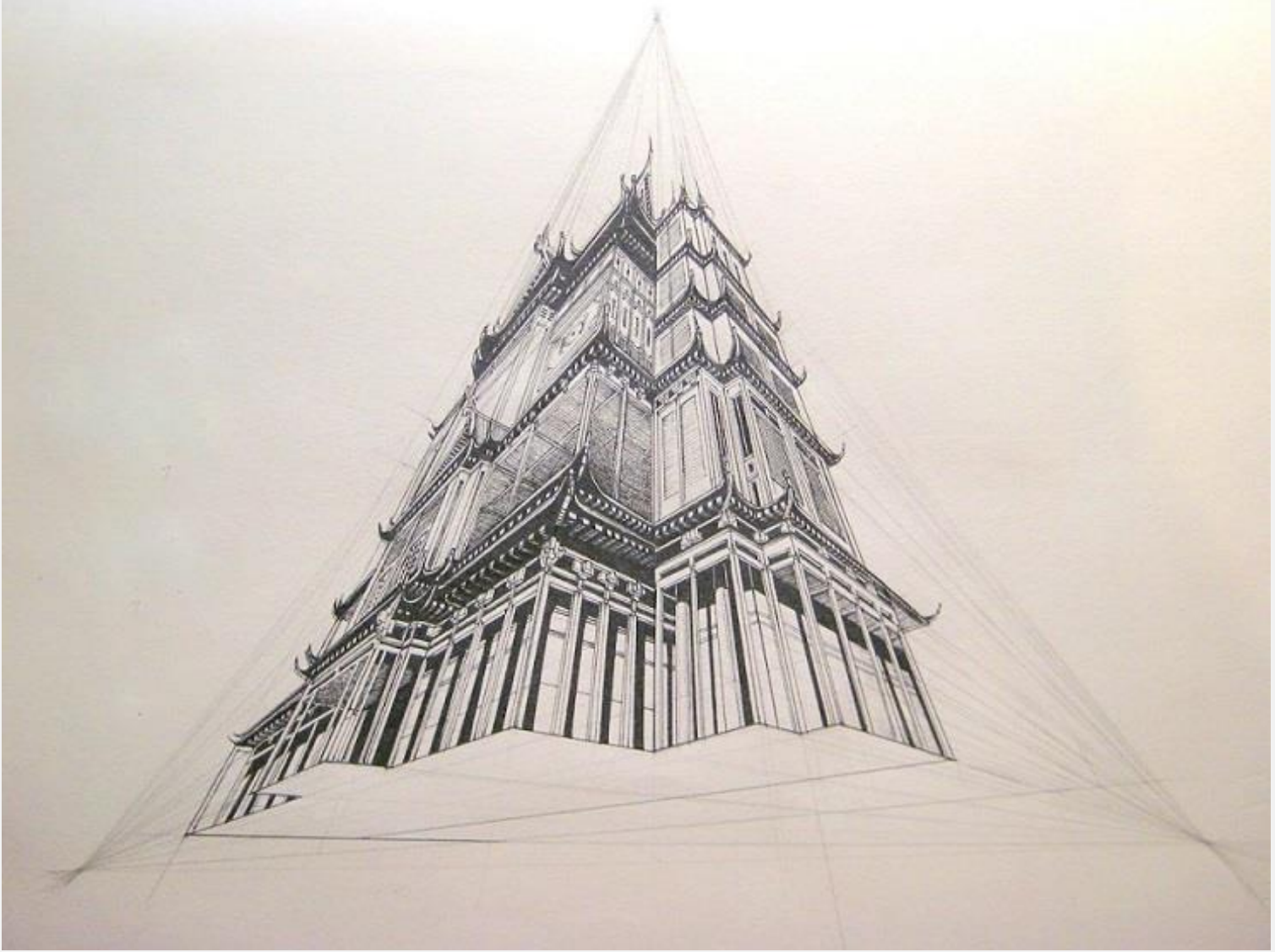

Qotika mimarisinde üç kaçırlı perspektif görünüşü

BİR, İKİ, ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

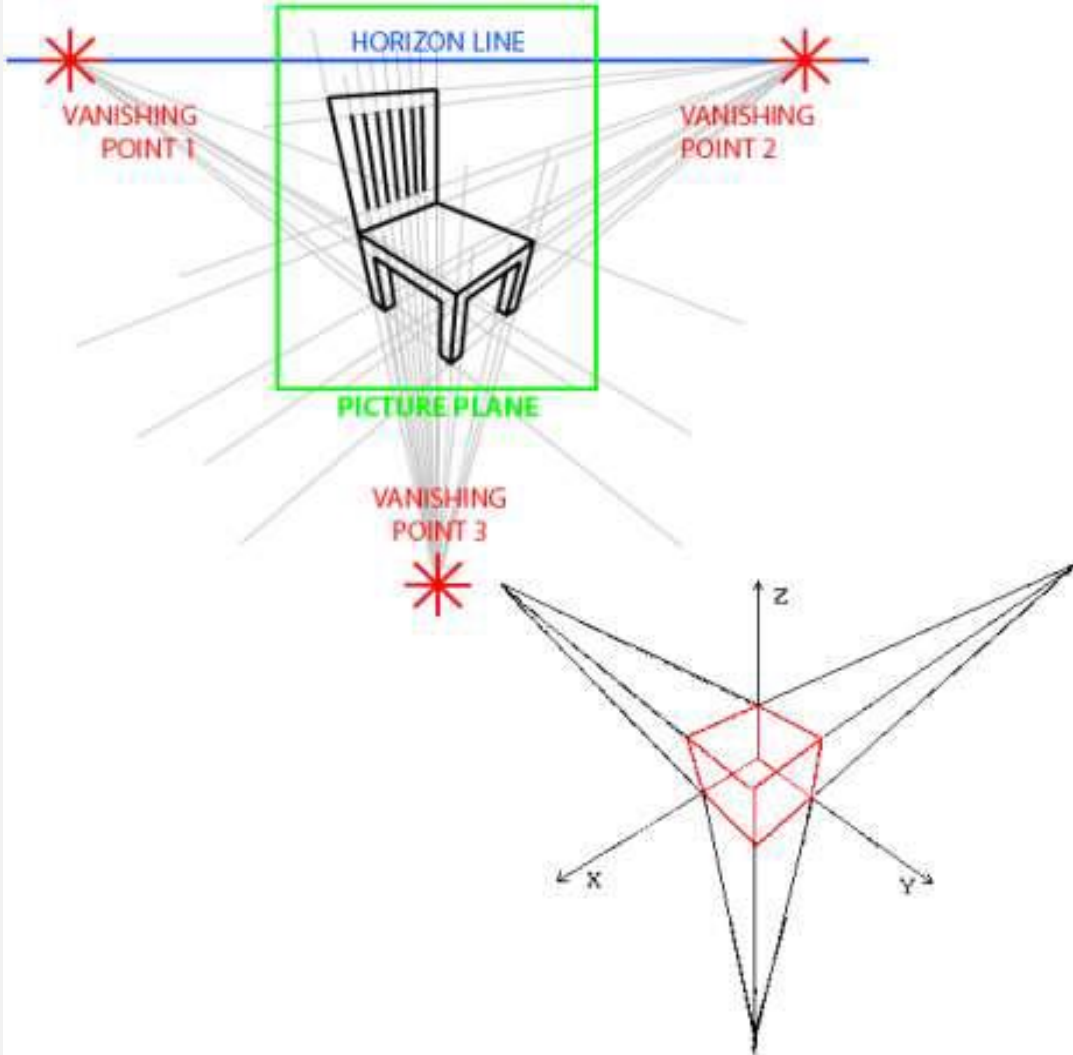
ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

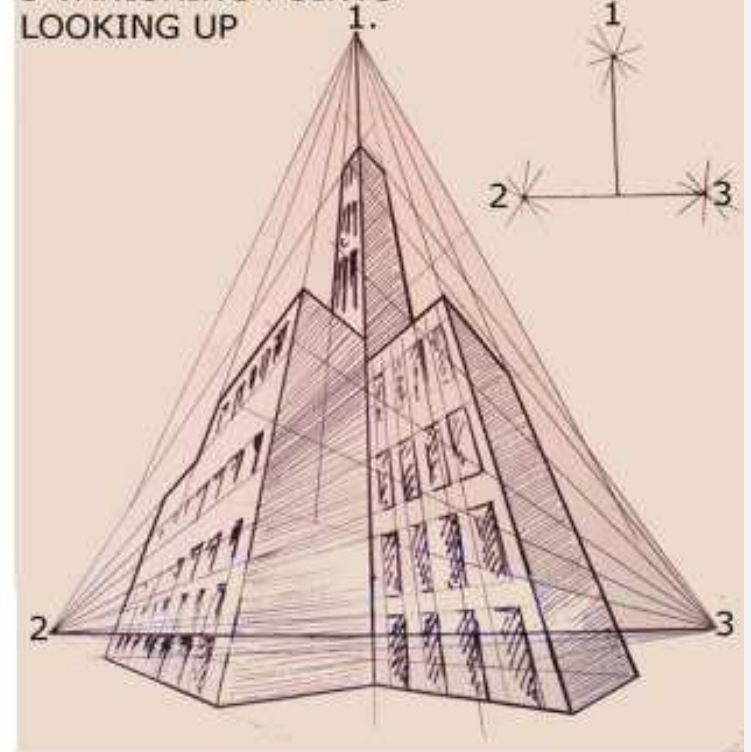
Çizim yatay doğrultuda iki kesişme noktasına ilave olarak dikey doğrultuda da üçüncü bir kesişme noktası ihtiva ediyorsa buna üç boyut perspektifi denir.

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

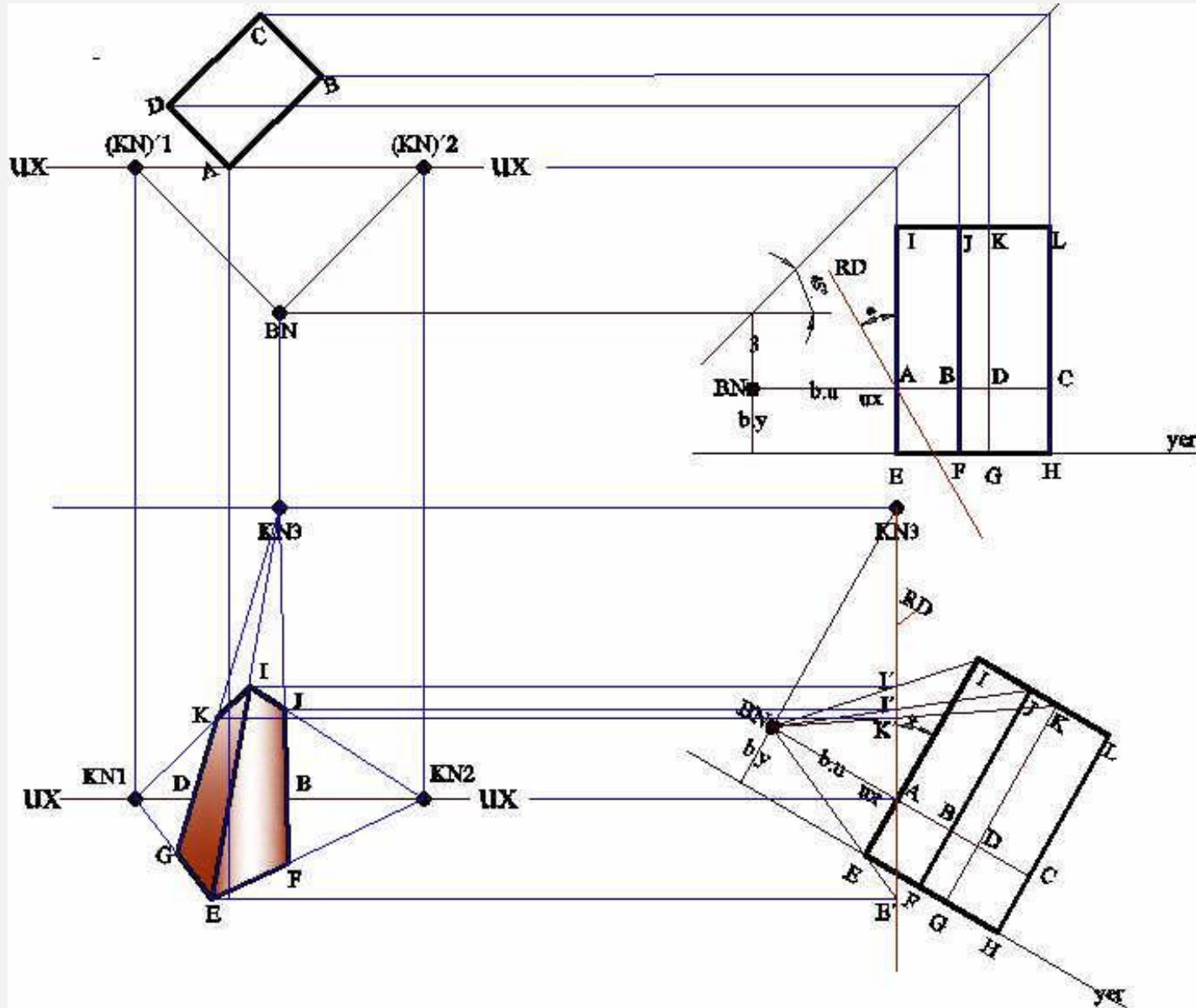
THREE-POINT PERSPECTIVE

3 VANISHING POINTS - LOOKING UP

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

UYĞULAMA 30

Üç noktalı perspektif esasına uygun bir çizim yapmak için:

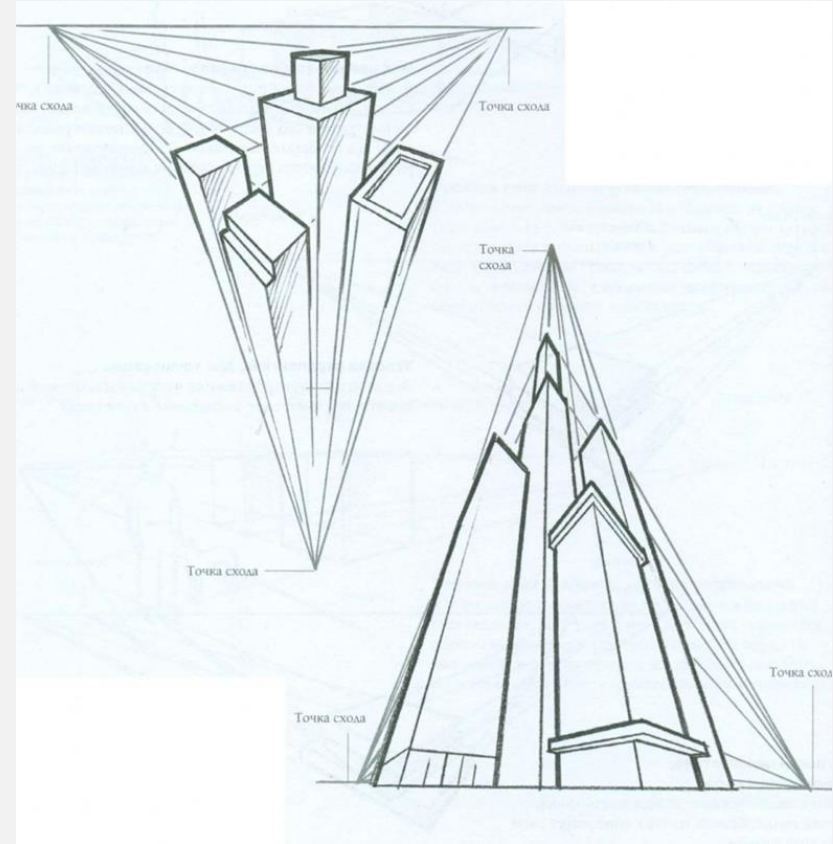
1. Resim çizimine başlarken kağıt üzerine ufuk çizgisi belirtilir.
2. Ufuk çizgisinin üzerinde bulunan esas nokta tespit edilir.
3. Çizimlerin ufuk düzleminin altında, üstünde veya hizasında olup olmadıkları tespit edilir.
4. Resimde önce büyük yüzeylerin, sonra küçük yüzeylerin çizimi yapılır.
5. İlk çalışmalarda kaçış noktaları daima resmin içinde yer almalıdır. Eğer kaçış noktalarından kağıt üzerinde bulunmayan varsa yanına tamamlayıcı küçük bir kağıt eklenir.

Yer Çizgisi (zemin çizgisi) : Düşey olarak konan resim düzleminin yatay yer düzlemiyle yaptığı ara kesite “yer çizgisi” denilmektedir.

Ufuk Düzlemi : Ayakta duran bir insanın göz hizası olan zeminden 160 cm yukarıda, zemin düzlemine paralel bir düzlemdir. Bu düzlemin resim düzlemini keserek oluşturduğu ara kesite “ufuk çizgisi” denir. Ufuk düzleminin yeri değiştirildiğinde farklı perspektif görüşler elde edilir.

Göz Noktası / İstasyon Nokta / Gözlem Noktası : Gözlenen ve gözleyen arasındaki mesafeyi belirler. Göz noktası objeye yakınsa, kaçma noktaları birbirine daha yakındır; göz noktası objeye uzaksa kaçma noktaları birbirinden daha uzaklaşır. Gözlenen yüzeyler eşit açı yapıyorlarsa (45°) kaçma oranları eşit olur. Aksi halde obje resim düzlemine eşit olmayan açılarla döndürülmüş ise yüzeyler farklı oranlarda gözden kaybolacaktır.

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

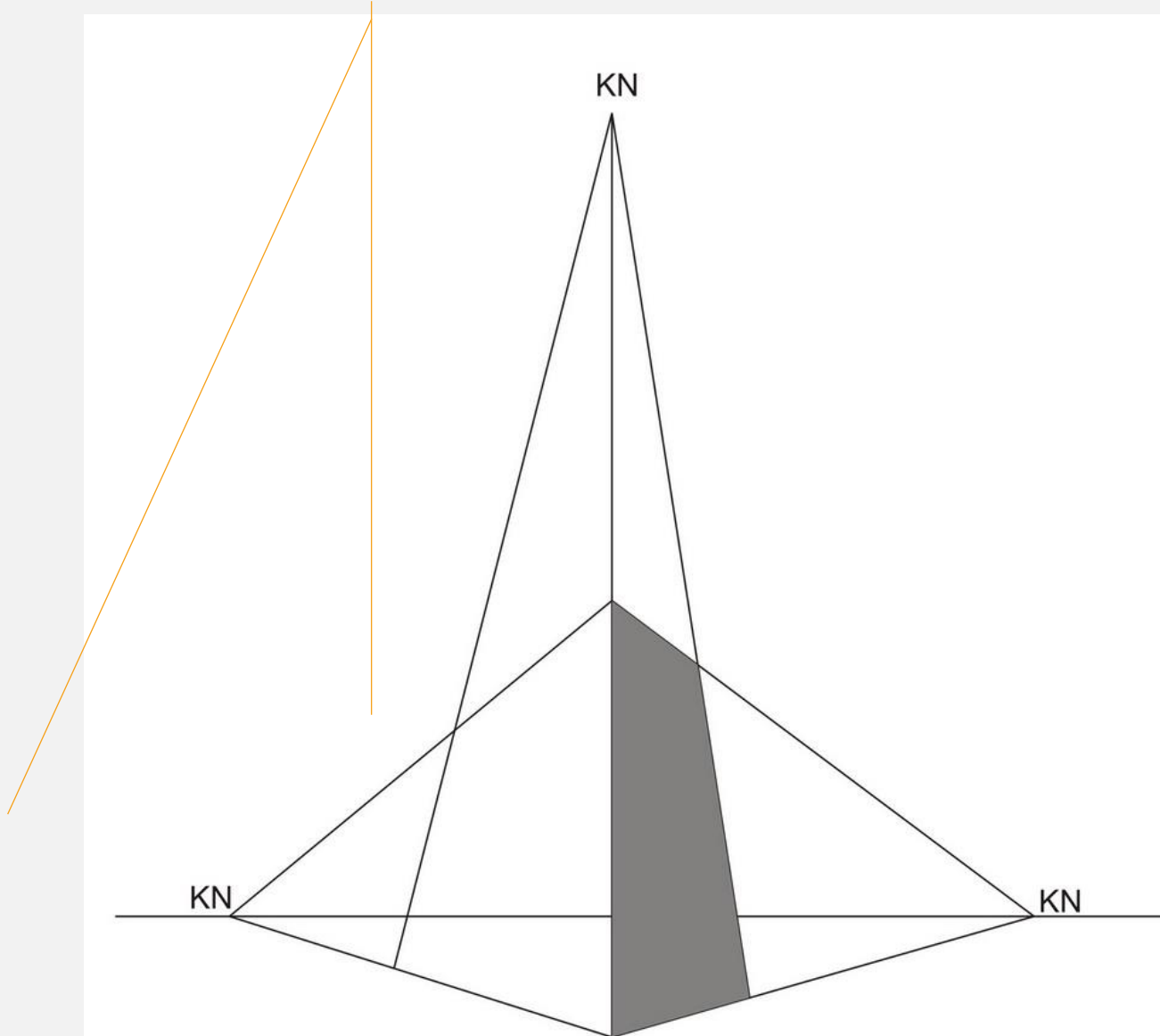
ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

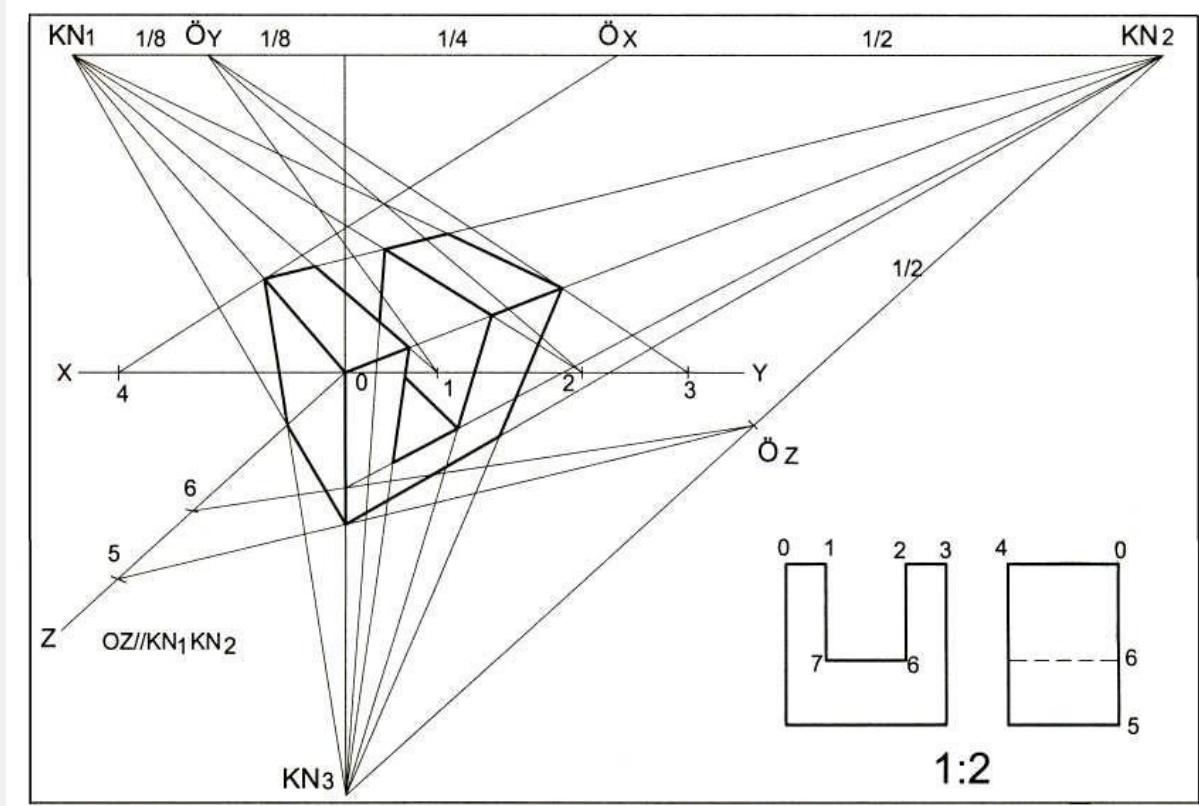
Resim Düzlemi : Resim düzlemi düşeydir ve cisimle bakış noktası arasındadır. **Resim Düzleminin Saptanması :** Göz noktası yerleştirilince, bir sonraki işlem, görülmek istenen resmin dış köşelerini belirlemek için görüş eğrisini ifade eden iki çizgi çizilir. Bu çizgi görüş merkezini saptar. Görüş açısı içinde kalan perspektif imge odaklanmak için görüş merkezine dik düzlem üzerinde oluşur. Resim düzlemi denilen bu düzlem bir çizgi ile görselleşir.

Perspektif konusu da ilk etapta temel geometrik şekillerle çalışılabilir. Doğadaki görsel nesnelere, makine ve parçaları (bu çizimlerde, biçimlerin birbirine göre durumları uzaklaşma, yaklaşma vs. ile perspektifsel çalışmalar yapılır) , doğa ve doğal objeler (mekan içinde objenin biçimi, perspektif kuralları çerçevesinde çizgi ve ışık değerleri gözetilerek resmedilir) daha sonra da kişisel yorumlar yapılabilir. (Kişisel hacim çalışmaları söz konusudur.)

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

Üç Noktalı Konik Perspektif Resim Çizim Kuralları

Sağ alt köşede görünüşü verilen bir iş parçasının üç noktalı konik perspektifini çizmek için önce ufuk çizgisinin (UÇ) işaretlenmesi gerekir. (Şekilde “X”, “Y” olarak verilmiştir.)

2- UÇ üzerindeki “O” noktasından çizilen düşey çizgi üzerinde “KN3” noktası alınır.

“KN3”ün sa ve sol tarafında “KN1” ile “KN2” alınır.

3- Görünüşler üzerinde işaretlenen 0, 1, 2, 3 ve 0, 4 noktaları orantılı olarak “UÇ” üzerine taşınır. Bu noktalar “KN1” ve “KN2”yi birleştiren doğru üzerinde belirli oranda alınan “Öx” – “Öy” ile birleştirilir.

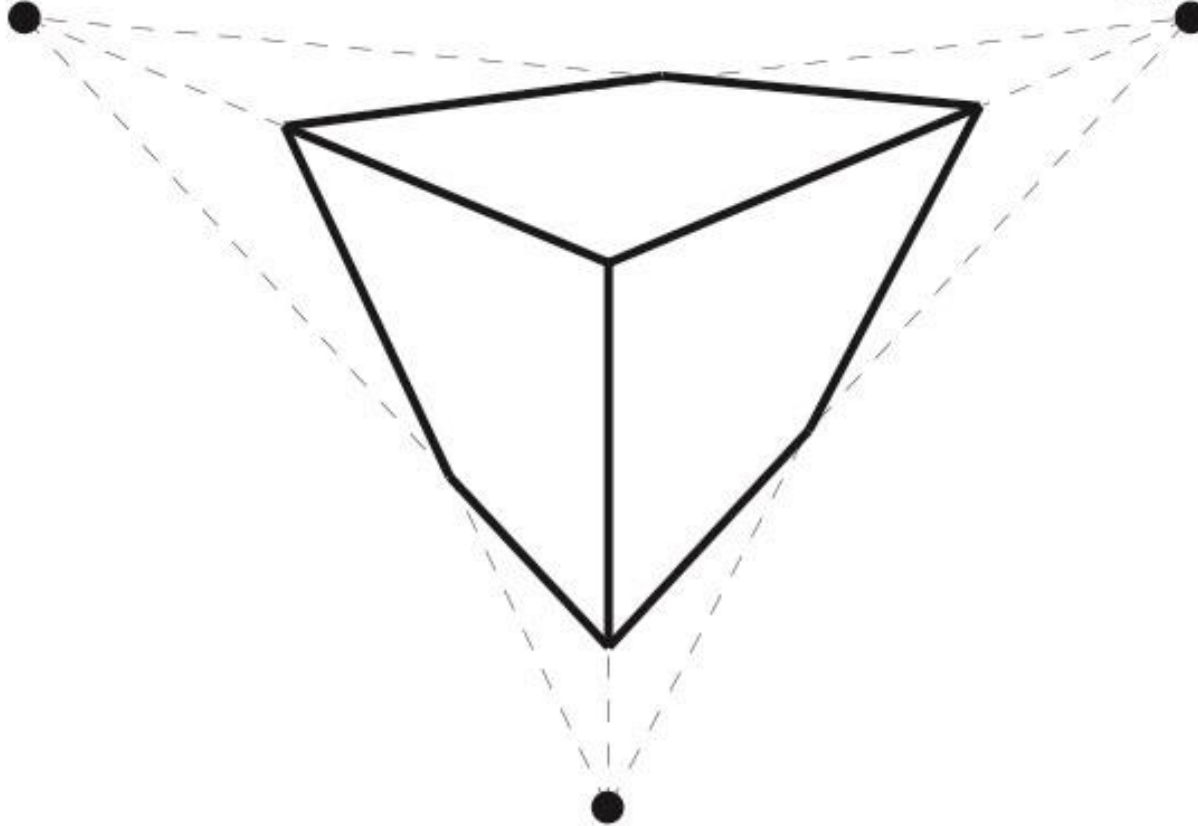
4- “KN2” ile “KN3”ü birleştiren doruya paralel “Öz” dorusu alınır. Görünüşler üzerinde işaretlenen 0, 5, 6 noktaları “Öz” üzerine orantılı olarak taşınır. Bu noktalar “KN2”-“KN3” üzerindeki “Öz” ile birleştirilerek üç noktalı konik perspektif tamamlanmış olur.

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

Üç kaçışlı perspektif

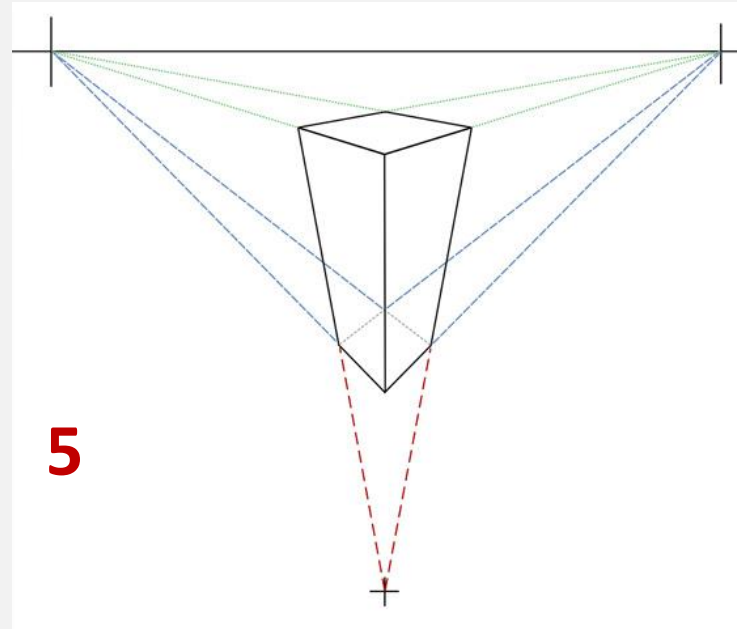
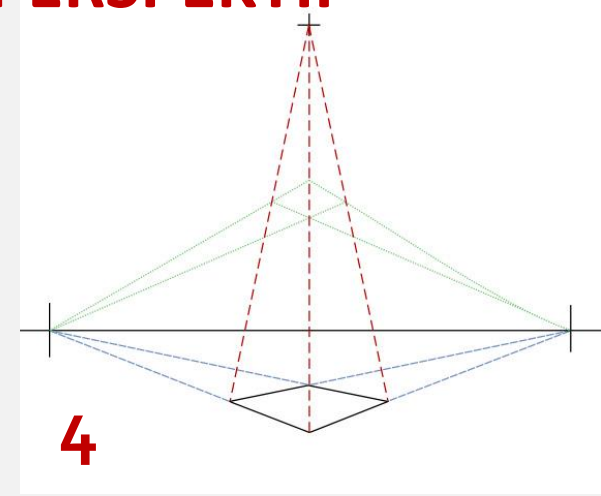
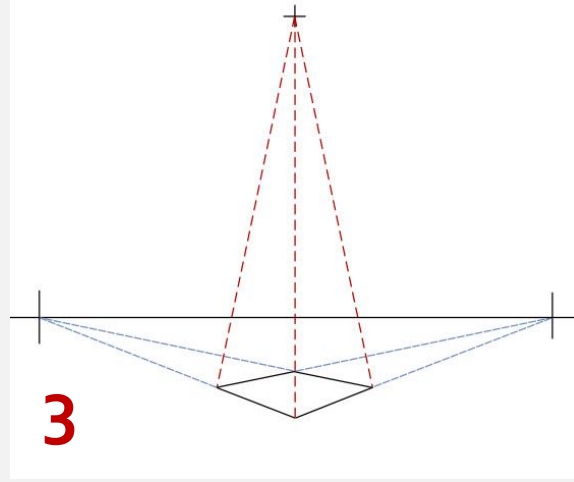
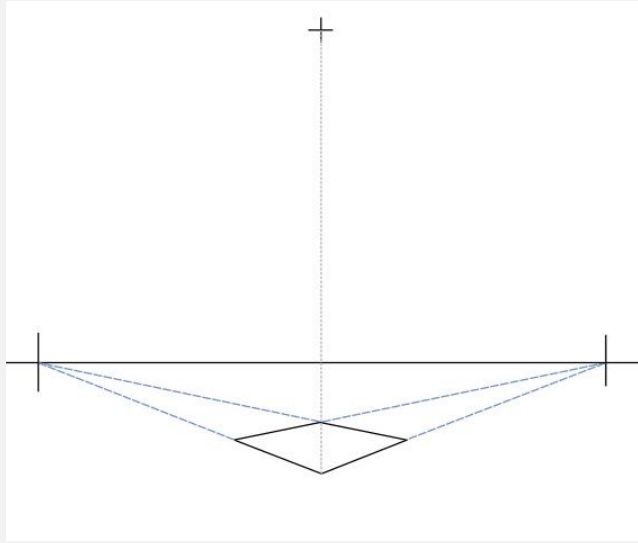
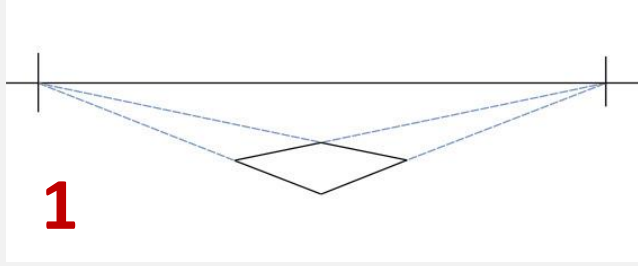
1. kaçış noktası

2. kaçış noktası

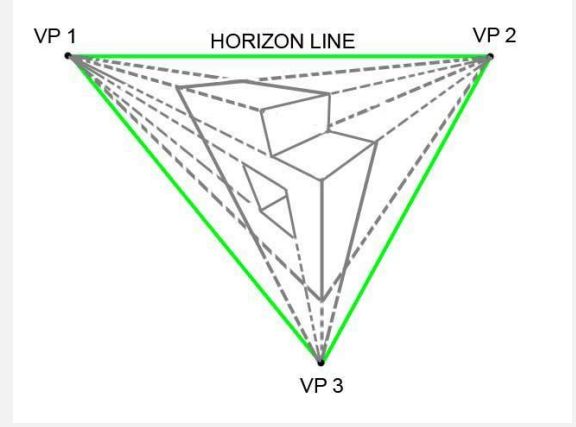
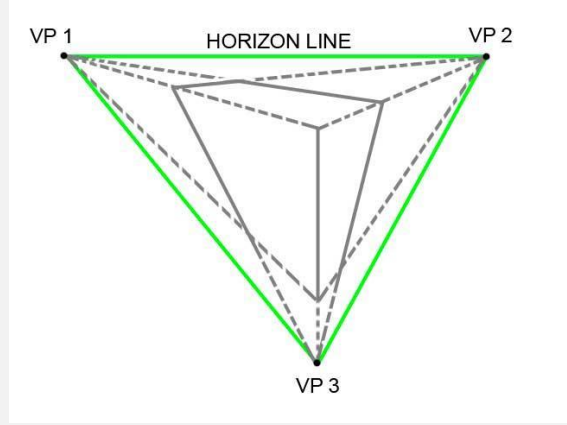
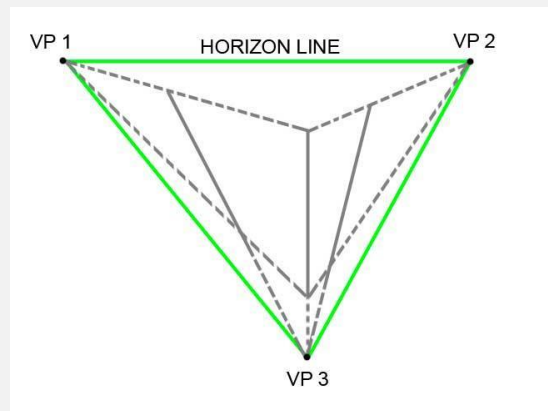
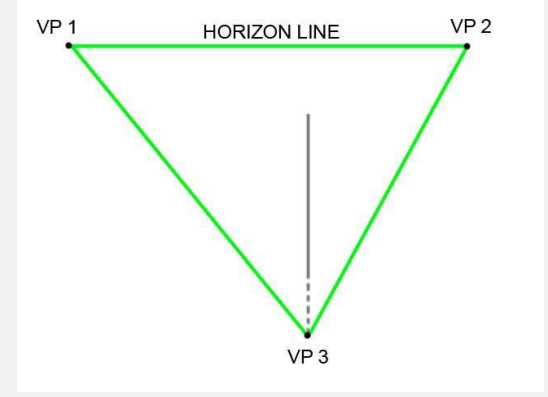
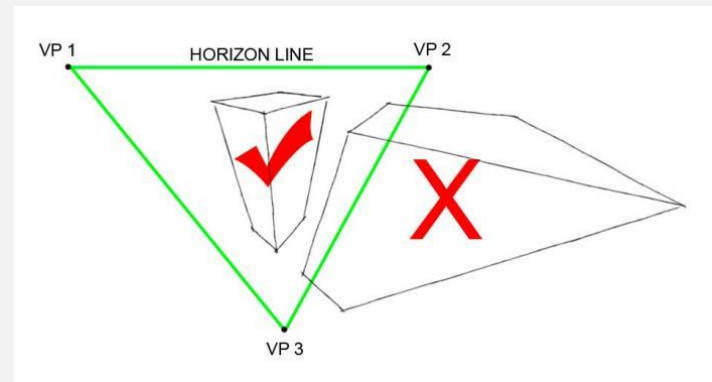
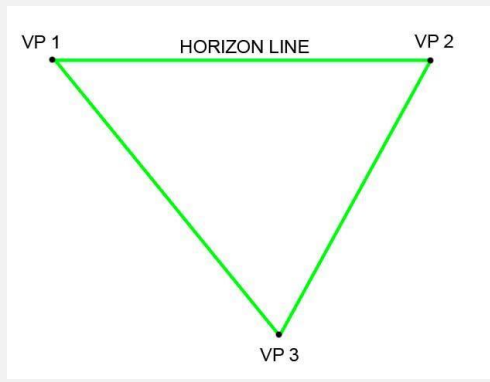

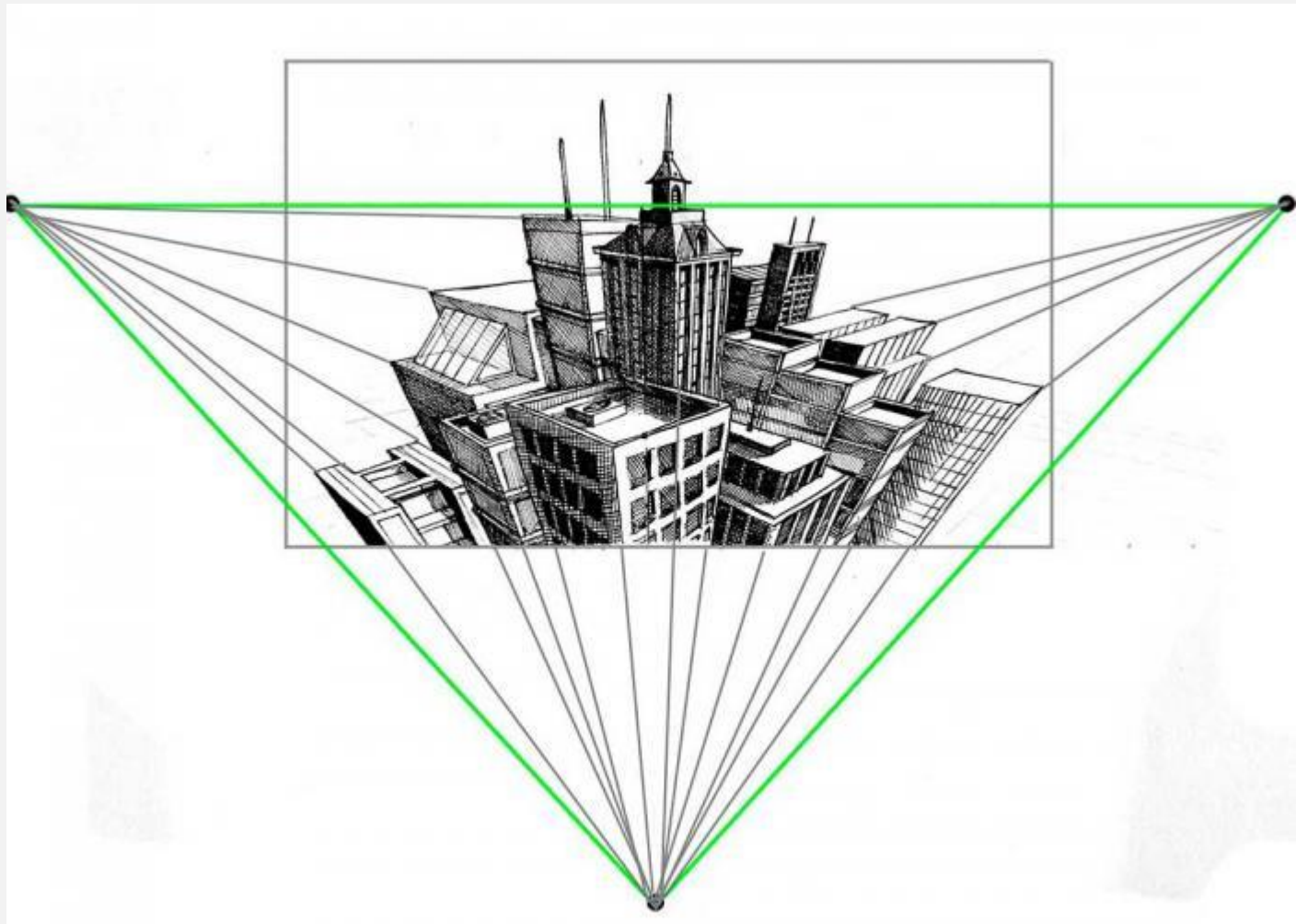
3. kaçış noktası

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

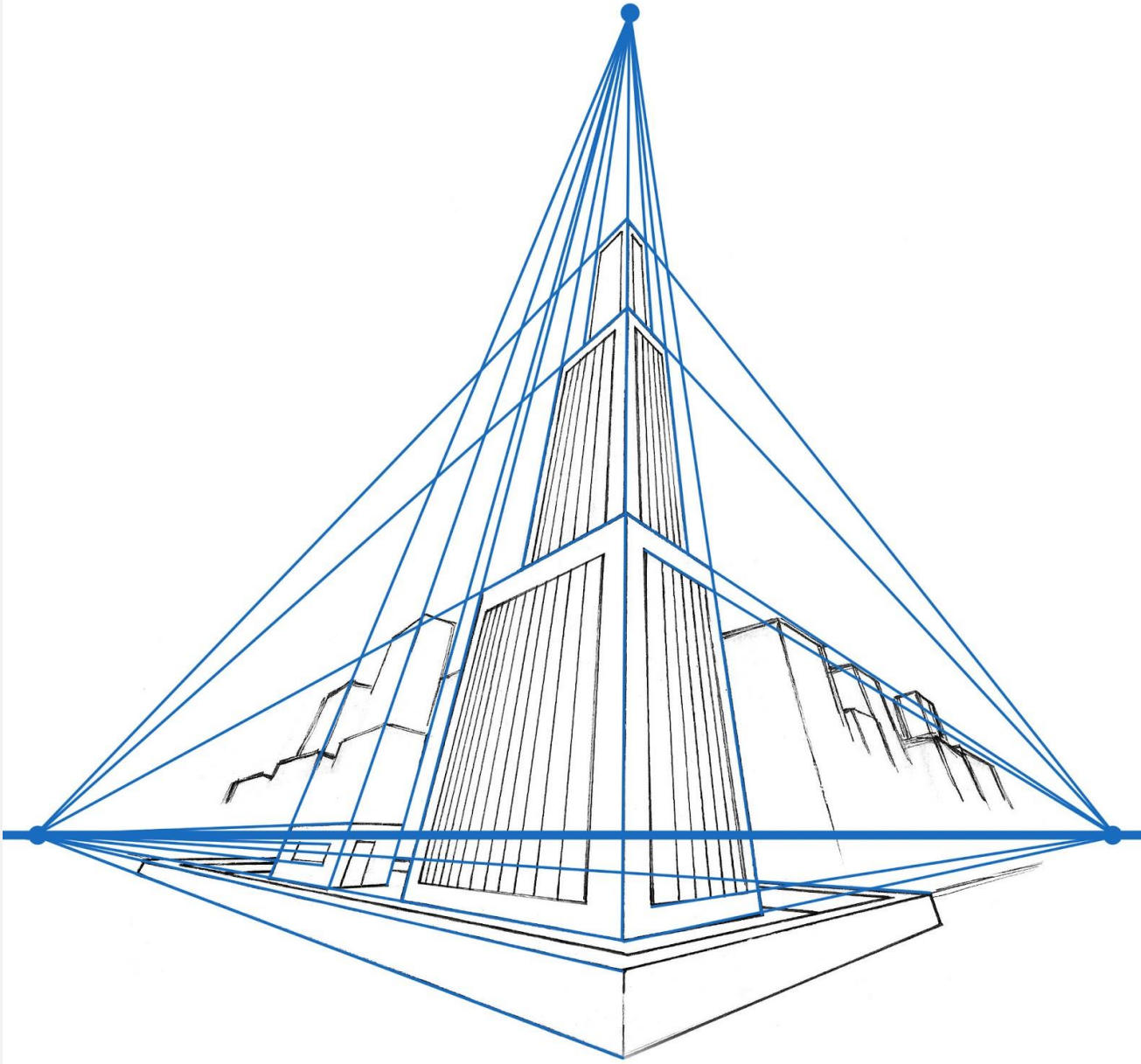

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI PERSPEKTİF ÇİZİM KURALLARI

ÜÇ KAÇIŞ NOKTALI MERKEZİ PERSPEKTİF

KAYNAKLAR

BAĞCI Mustafa, **Teknik Resim**, Birsen Yayınevi, İstanbul

ÇAĞLARCA Sadettin, **Perspektif Resim ve Gölge Çizimi**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1991

METZGER Phil, **The Art of Perspective**, North Light Books, Cıncınnatı

NORLING Ernest, **Perspective Drawing**, Foster Art Service, USA

PILE John, **Perspective for Interior Designers**, Watson- Gruptill Publication, New York

Tüm yönleriyle Çizim Sanatı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2006

BALCI Yusuf Baytekin, Nuran SAY, **Temel Sanat Eğitimi**, Yapa yayınları, İstanbul, 2003